

FAKTA- ARK

CHRISTIAN AUGUST

CHRISTIAN AUGUST-MONUMENTET

Monumentet over prins Christian August ble reist av kong Christian Frederik under hans korte tid som norsk konge sommeren 1814.

I 1836 kjøpte kong Carl Johan Ladegaardsøen Hovedgård (dagens Bygdø Kongsgård) på statsauksjon. Kongens hensikt med kjøpet var å sikre Christianias innbyggere en "offentlig Spadseregang" – en park. Siden har monumentet inngått som en av mange severdigheter i folkeparken.

Monumentet og parkanlegget rundt ble restaurert i 2009-2010, og avduket 28. mai 2010, på dagen 200 år etter prinsens død.

FAKTA

Byggeår: 1814
Restaurering: høst 2009-vår 2010
Adresse: Kongeskogen/Christian Frederiksvei
Eies av staten og forvaltes av Norsk Folkemuseum og Statsbygg

HVEM VAR CHRISTIAN AUGUST?

Christian August var fra 1803 kommanderende general for det søndenfjeldske Norge. Danmark-Norge førte lenge en vellykket nøytralitetspolitikk under Napoleonskrigene, men i 1807 ble statene viklet inn i stormaktskonflikten. Storbritannias konfiskering av den dansk-norske flåten og påfølgende blokade svekket forbindelsen mellom Danmark og Norge. For å ivareta styret av Norge ble en regjeringskommisjon oppnevnt høsten 1807 og Christian August ble utpekt til kommisjonens leder.

Våren 1808 kom Danmark-Norge i krig med Sverige. Det var Norge som ble krigsskueplass, men Christian August ledet en forholdsvis vellykket forsvarskamp. Dette bidro til å gjøre Christian August veldig populær blant nordmennene. Angrepene fra Sverige stoppet opp, siden Russland angrep svenskene i Finland. Den svenske hæren led på sin side store tap i Finland, som i praksis måtte oppgis i desember 1808. Deler av det svenske offiserskorpset gjorde deretter statskupp og avsatte kong Gustav IV Adolf, hvorpå hans gamle og barnløse onkel ble valgt til ny konge som Carl XIII.

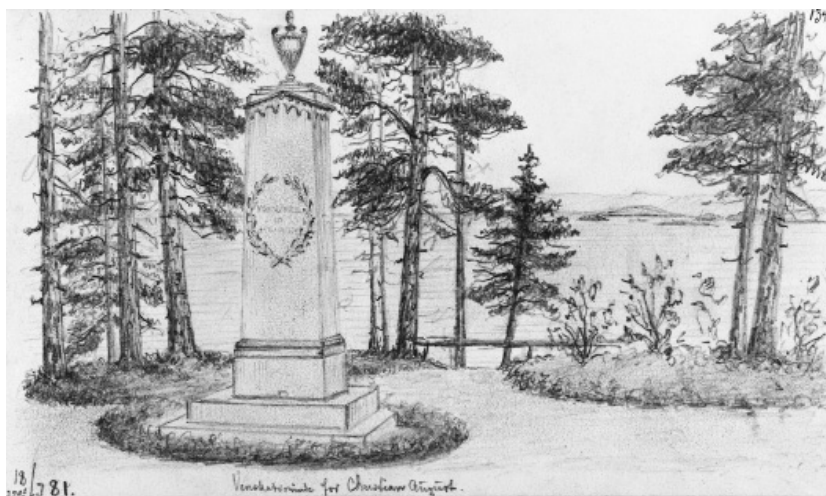
SKJEBNEÅR FOR NORDEN

Christian Augusts militære bragder

Foto: Anne Lise Reinsfelt, Norsk Folkemuseum

vakte oppmerksomhet i Sverige. For å løse problemet med manglende tronfølger, og samtidig erverve seg Norge, ønsket ledende kretser i Sverige å velge den populære Christian August til kronprins i 1809. Håpet var at nordmennene ville følge den populære generalen og vende Danmark ryggen, og frivillig bli med i en union med Sverige. Christian August nølte lenge, men til slutt, og etter en klarering med kong Frederik VI i Danmark, lot han seg overtale til å bli svensk kronprins. I januar 1810 dro han til Sverige og tok navnet Carl August.

Bygningtegning av Theodor Kielland-Torkildsen, 1881/Oslo Museum

Det ble derimot ikke noe av planene om svensk-norsk sammenslutning i første omgang. Kronprins Carl August var ikke interessert i å fronte prosjektet og hans virke i Sverige ble dessuten kort. Allerede 28. mai samme år døde han, bare 42 år gammel. Det var under en feltmanøver i Skåne at kronprinsen falt død av hesten, som følge av hjerne- slag. Hans død vakte stor sorg blant både nordmenn og svensker.

VENNSKAPSMINNE

Det var prinsens etterfølger i Norge, visestattholder prins Frederich av Hessen som i 1810 æret den populære generalen med et minnesmerke. Vi vet ikke hvordan dette monumentet så ut, men det omtales som "simpelt [i betydningen enkelt], men smag- fuldt" i en samtidig kilde.

Sommeren 1814 fornyet kong Christian Frederik monumentet, slik teksten på monument også indikerer.

Foto: Anne-Lise Reinfeltt, Norsk Folkemuseum

www.statsbygg.no

ILLUSTRASJON

Illustrasjon side 1: Postkort fra 1904, Norsk Folkemuseums samling, Berg & Höeg, Kristiania 1904